

SEZĂTOAREA

REVISTA DE FOLICLOR

Anul VII No. 1. — 1 Mart 1902.

7-9

MEMBRII ÎNTEMEIETORI AI REVISTEI:

Ioan Adam, publicist, Constanța; I. Bondescu, învățator, Boroaia, jud. Suceava; V. Costăchescu, inv., Plesești, Suceava; T. Daniulescu, inv., Farcasa, Suceava; I. Dumitrescu, inv., Buhoci, Bacău; Stel. Floareș, inv., Buhoci, Bacău; P. Gheorghieasa, inv., Cotirgaș-Broșteni, Suceava; Artur Gorovei; P. Hărescu, inv., Găinești-Mălini, Suceava; Vasile Hudică, inv., Bogdănești, Suceava; Serallin Ionescu, institutor, Folticeni, fost revizor școlar; T. C. Ionescu, inv., Pașcau, Suceava; Gh. Lupășcu, inv., Vascani, Suceava; M. Lupescu, Directorul orfelinatului agricol Ferdinand, Zorleni, Tutova; Rada Marinescu, inv., Huci-Lospezi, Suceava; D. Mindricel, inv., Moreni-de-jos, Vlasca; I. Mrejeriu, inv., Crucea-Broșteni, Suceava; I. T. Popovici, inv., Bosiu, Iași; Hadulescu-Codin, inv., Pribocui, Muscel; Dobro Ștefănescu, inv., Urziceu, Ialomița; N. Stoleriu, inv., Zorleni, Tutova; D-ra Maria Todirescu, inv., Dolhasca, Suceava; Gh. Teodorescu-Kirileanu, licențiat în drept, profesor, Iași; Simion Teodorescu-Kirileanu, inv., Zorleni, Tutova; C. Teodorescu, institutor, Roman; D. Teodorescu, normalist, Roman; N. Trofin, inv., Bălțătești, Neamț; St. Șt. Tuțescu, publicist, Calafat; A. Vasiliu, inv., Tâtaruși, Suceava; N. Vasiliu, inv., Pașcau, Suceava; Paul Zarifopol.

Persoanele cari nu doresc a se abona, sint rugate a ni restitui acest număr, cunoscind că No. 2 nu-l vom trimete de cit acelora cari vor achita abonamentul pină la 25 Mart 1902.

FOLTICENI

TIPOGRAFIA M. SAIDMAN

1902

O în sărara bine giraca
Si în casa ca o boara.
Cati în blide,
-ti vine-a vîde;
Cati în fundu sacului,
Dati de cuama oracului.

8R-8-18-28-38

05: F.

Vol VII, 150 O nouă editie a scrierilor lui I. Creanga de G. T. K.
Vol VIII, 13 (Cântec de stea), 156 (Cuvînt din I. C.), 162 (Date ar. lui I. C.)
114 oratie.
Vol. IX (Cred. popl. în cărți Bis. p. 80) 130 Orsonul I. Creanga

Abonamentul: 3 lei pe an (4 lei pentru străinătate).

Adresa ori ce corespondență și abonamentele, D-lui Artur
Follicent.

CUPRINSUL:

De la Redacție.	Artur Gorovei.
Se prăpădesc cintecele bătrânești	M. Lupescu.
Ionică Făt-frumos, poveste.	Gr. Coatu.
Note bibliografice	S. T. Kirileanu.

Intrebări.

Rugăm pe cetitorii noștri să ni răspundă: *Ce înțelege poporul prin Boghean și boghetă și de ce dă el numele acesta boilor și găinilor?*

DE LA ADMINISTRAȚIE

S-au primit cotizațiile următorilor membri: M. Lupescu, 12 lei;
S. Teodorescu-Kirileanu, 12 lei; N. Stoleriū, 12 lei.

SEZATOAREA

VOL. VII

SEZĂTOAREA

Anul VII.

Folticenî, 1 Mart 1902.

No. 1.

Sezătoarea intră în al șaptelea an de viață. — Drept vorbind, astăzi, 1 Mart 1902, se împlinesc zece ani, de cînd a eșit primul număr din revista noastră, dar abia șese volume am scos pînă acum. Și numai cînd ținem socoteală de greutatea ce am întimpinat, putem să ni dăm samă cit e de mult și ceea ce am făcut.

Cu aceeași dragoste de neam, începem acest nou volum.

Material avem destul, dar mijloace materiale puține. Fără nici o subvenție, fără nici un abonament plătit înainte, o începem. Contribuim fiecare din noi cu cit ne iartă puterile, și trebuie să spunem și de astă dată, că fără sprijinul învățătorilor sătești, *Sezătoarea* și-ar fi trăit traiul. Cînd va fi să fie, și se va aprecia comoara ce o desgropăm și o dăm la lumină, să se știe că tot cei mici și săraci au jertfit pentru dînsa.

Revista noastră va eși în fie-care lună, în mărimea numărului de față. Abonamentul e redus la trei lei pe an (patru lei pentru străinătate), și membrii întemeietori cotizează cu un leu pe lună.

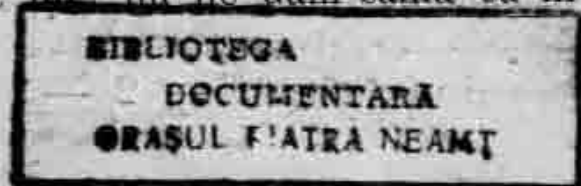
Cine crede că *Sezătoarea* merită a fi sprijinită, să o sprijine.

ARTUR GOROVEI.

Comorile populare se prăpădesc!

Privim zilnic, și cu durere, cum graiul dulce și frumos al țărânilor se împeștritează cu vorbe și gândiri străine: stăm nepăsători față cu pierderea comorilor ce păstrează poporul în cîntecele, poveștile, credințele și obiceiurile lui: nu ne dăm samă că în aceste co-

14094 / 42.956

mori stă ascuns tot ce avem noi mai scump ca neam; suntem surzi la strigătele nemuritorului Eminescu că „Toate cîntecele pier“ și le ție locul puhoiul obiceiurilor, credințelor și cîntecelor împrumutate și aduse de străini.

În alte țări — la neamurile care știu prețui pe înaintașii lor — s'a format de mult societăți pentru culegerea comorilor poporului, ca să nu se prăpădească, ci să aibă ce lasa moștenire urmașilor.

La noi prea puțin s'a făcut în această privință și știința populară zace în tină, neculeasă de nimene, horopsită de cărturari, neculeasă, amenințată a fi înlocuită de puhoiul obiceiurilor aduse de peste hotar ori ducîndu-se cu bătrîni în întunericul mormîntului, de unde nu va mai învia nici odată!

Ceea ce s'a cules și adunat pînă acum, nu s de cît cîmpee; marea carte a literaturii populare stă nealinsă și e foarte puțin cercetată. Cercetăm ceea ce se aduce de la străini, iar al nostru îl lăsăm să ni-l culeagă străinii — par'că ei aș mai mare dragoste de ea de cît noi!

Dacă în popor stă ascunsă — ca vinde de aur — tot ce avem noi mai scump și mai frumos, cine ar putea să adune această bogăție dacă nu învățătorimea? Cine e mai în măsură a deschide gura povestitorilor din sate, ca învățătorul care e fiul satului, de care țărănimea nu trebuie să se feriască și căruia după ce-i încredințază spre creștere odrasla sa, i ar putea încredința și odorul de limbă, de povești, de cîntece, și obiceiuri, ș. a.?

Noi, învățătorii, sintem cei mai în măsură a cerceta și culege marea psaltire a frumusețelor graiului românesc; noi și preoții sintem dubovnicii poporului și tot noi trebuie să le păstrăm graiul neamului.

Să nu rîdem de graiul lui și de chipul cum gîndește, căci mai numai țaranul gîndește curat romînește. Să-i învățăm graiul seî curat și să vorbim țărănimei cum știe ea; atunci își va deschide și ea inima și i se va desgheta limba. Țaranul, cînd ne aude graiul ca la școală și ca în cîntălării, i se pare că vorbim păsărește; și dacă nu poate și el grăi în *polvanturi* (cu espresii streine) ca noi, tace și ride pe sub musteți și rămîne tot cum știe el (adică cum e mai bine.)

Să adunăm cu tragere de inimă știința și comorile poporului, căci avem destule prilejuri. Să ascultăm cu adîncă evlavie învățul lui Eminescu, care spune:

... „Limba de rînd a ziarelor politice amenință a ineca ca

burueana rea holda limbei vii a poporului. Afară de aceea, cu propășirea realismului modern, se șterg legende și povești, proverbe și locuțiuni, adevărate nestimate ale gândirii poporului românesc. Dacă arele foi ni-ar da icoana locului, prin culegerea exactă a formelor caracteristice ale gândirii poporului, ele ar fi neprețuite. Dar traduceri din franțuzește sau din nemțește a unor produse nesănătoase? Cui folosește? Ele întăresc numai ideea falsă că poporul în două mii de ani n'a avut nici limbă, nici cugetare și că aceste două trebuie plasmuite în mod mesteșugit de către o anumită Academie¹⁾.

Să ascultăm povața nemuritorului Eminescu. Urmașii noștri nu vor mai găsi ce putem culege noi astăzi. Să nu lăsăm să se prăpădească comorile poporului.

Vinovați vom fi către urmașii noștri, de nu le vom lăsa nici o avere de felul acesta. Să lucrăm cât mai iute și cu pricepere, ca să ne putem mîngia, că fiind învățători ai neamului, am lucrat pentru el spre a-l ridica și spre a-i păstra bogăția.

M. LUPESCU.

Ionică Făt-Frumos.

(Poveste)

Poveste, poveste, înainte tot mai este, Dumnezeu în casă sosește.

A fost odată un om sărac lipit pământului. N'avea de cît 20 de prăjini de loc și avea și un băiet ca de 12 ani, pe care îl cheama „Ionică făt frumos”. Semănînd grîu pe acel ogor, se făcuse niște grîu de o frumuseță ne mai pomenită, cu spicul de aur. Singur s'a mirat cînd l-a văzut. Ca păzitor al grîului a pus pe băiat, zicîndu-i: — Măi băiete, îți las în seama ta acest ogor cu grîu; dar să știți că te omor, dacă va peri vr'un spic.

Băietul, primi sarcina impusă de tatu-seu. — Ca să-i mai treacă de urît, își făcu o trișcușoară dintr'un soc, și cît e ziua de mare, mîna. Cînta așa de bine și așa de duios, că și lemnele și petrele jucau. Intr'una din zile, venind o cioară, fură un spic de grîu. Se luă după dînsa, zicîndu-i mereu: «Dă-mi spicul cioară, că tata mă omoră». Cioara își căută de drum. Mergînd așa multă vreme, după dînsa, de o dată se trezește în niște ostroave pustii, unde nu mai călcase picior de om pînă la dînsul. Perzînd cioara din ochi și văzîndu-se singur în acele pustietăți, inceptu a plînge de frică. Plîn-

1). *Curierul de Iași*, 1877, No. 1.

gînd așa și uitîndu-se în toate părțile, de odată zărește în depărtare o flacăra mare de foc. Cum o văzu, pleacă spre dînsa. Ajungînd acolo, era un foc mare ca de patru-zeci de cașă de lemne. Dinaintea lui, sta o cojocogemite nomină de om bătrîn și cu o barbă albă ca zăpada și lungă pînă la brîu. Furișîndu-se încet pe lîngă acel moșneag, se ascunde la spatele lui. Intorcîndu-se moșneagul și dînd cu ochii de el, și crezînd că l-a născut dînsul, își descoperă capul de căciula și mare cit toate zilele și căzînd în genunchi, își ridică ochii umilitori către a tot puternicul și zise cu glas tare : Bogda-proste, c'am căpătat și eu un băiat.

— Vino încoace dragul tatei; și, apucîndu-l de gît, începu a-l săruta, zicînd : „Ionică făt frumos“.

Ionică, scoțînd trișca de la brîu începu a cînta. Bucuria moșneagului fu și mai mare, cînd îl văzu că poate cînta așa de bine și de duios.

N'avea altă avere de cit cincî capre, care dormeau o leacă mai la vale de foc și care cum auziră pe Ionică cîntînd, veniră împrejurul lui.

Dragul tatei, îi zise moșneagul, ia caprele acestea și du-te la ele pește pe cîmpia zinelor. Cit or paște ele, să cînți din trișcă. Zinele te vor auzi, se vor aduna în giurul tău, și vor juca pînă s'ada soarele la toacă. Apropiîndu-te de ele, să te repezi și să smîncesci pălărioara din capul celei mai mari. Acea zînă e „Ileana Cosinzana“.

Luînd caprele de dinapoi, porni cu ele să le pască pe cîmpia zinelor. Ajungînd acolo, începu a cînta de răsuna văile. De o dată veniră zinele și începură a juca. Apropiîndu-se de dinsele, se repezi asupra lor, și în loc să ia pălărioara Ilenei Cosinzenei, luă pe a celei mijlocii.

Zina, începu a se ruga și a-i zice :

— Ionică ! Ionică !... Dă-mi ce mi-ai luat, dacă vrei să-ți fiu țiensoție, dragul lelei, și dacă vrei să țin casă cu tine.

Induplecîndu-se de atita rugăminte, i-o dete înapoi. Zina se făcu nevăzută. Ciuda lui nu fu proastă. — Intorcîndu-se cu caprele acasă, cum îl văzu moșneagul, cum îl și întrebă :

Ce ai făcut, Ionică ?...

— Ce se fac tată !... Am luat pălărioara, dar i-am dat-o înapoi, căci nu era a celei mari, ci a celei mijlocii.

Foarte rău ai făcut, dragul tatei. Aceasta nu mă prea bucură.

A doua zi trimițîndu-l iar cu caprele, la plecare îi zise :

— Ionică, dragul tatei, vezi copacul ista?... îi bortoș până la cîmpia zinelor. Astăzi cred că nu te vei purta prost ca și eri. Luînd pălăria Ilenei Cosinzenei, intră în acest copac și vino prin el, pînă acasă. Ea are să te roage să i-o dai, tu să nu îți în samă rugămintele ei, căci are să vie după tine. Caprile, lasă-le singure, că vin ele acasă.

Facînd așa cum îl învățase moșneagul, izbuti. El mergea prin copac, Ileana Cosinzana mergea pe dinafara lui, iar caprele veneau după dînsa.

Cum ajunsese acasă, cum îl întreabă moșneagul:

— Ei!... Ionică, ce ai făcut?...

— Ce să fac tată, i-am luat-o, uite-o!...

Cînd zise uite-o, de odată intră și Ileana Cosinzana pe ușă și zise cu glas tare: socru să-mi fi moșule și bărbat să-mi fi Ionică, de acuma înainte.

Bucuria moșneagului nu fu proastă; căci tocmai asta îi era și dorința.

Nu mult după aceasta se întîmplă și moare moșneagul. Lui Ionică, fiindu-i urit prin aceste locuri, și ajungîndu-l un dor de tatul lui adevărat, luă pe Ileana Cosinzana și caprile dinapoi, și porni să-l caute, cu gînd că tot acolo la locul lui să facă și nunta.

Primul sat, în care ajunseră, fu tocmai satul unde se născuse el, și unde trăia tatul său. Cum ajunsese la poarta țarinei, și începu a cunoaște casele neamurilor și drumurile pe unde în copilărie spulberă colbul de pe ele, cu alți copii, care acuma erau mulți gospodari cum trebuie.

Cum îl văzu tatul său, cum îl cunoscu. Apucîndu-l în brațe începu a-l săruta, a-l întreba pe unde a fost.

Istoriașindu-l el toată împrejurarea, îi arătă și pe Ileana Cosinzana, logodnica, cu care îi spusese că voește a face nuntă.

— Bine, Ionică dragul tatei, începu tatul său, bine! vom căuta și îți vom face nuntă. „Mulțumesc ție Doamne că am trăit și am ajuns a-mi mai vedea încă odată feciorul”. — Uităse spicul de grîu ce îl luase cloara.

Se strînse toate neamurile, puse mină de la mină și gătind toate cele trebuitoare pentru cununie, la sosirea celei întai Duminici, fu nunta lui Ionică făt frumos.

La nuntă, Ileana Cosinzana juca mai bine ca toate fetele. Sălța de la pămînt cînd de o palmă, cînd de două. Toți se minunau de jocurile ei.

— Doamne ! da bine mai joacă finișoara iasta a noastră, zise nașul către ceilalți nuntași. Îți face plăcere s'o privești.

— Ce joc acuma !... îi răspunse dînsa. Aș juca pe trei părți mai frumos, dacă Ionică mi-ar da ce mi-a luat.

— Finișorule ! da ce ai luat finei, îl întrebă pe Ionică.

— Nu i-am luat nimica, nașule !...

— Cum nu mi-ai luat nimica ? începu Ileana Cosinzana, supărîndu-se foc. Și, ne mai voind a juca, toată petrecerea se strică.

Văzînd dînsul că Ileana s'a supărat și că tot norodul îi părăsește nunta, scoase pălărioara, ce i-o luase pe cîmpia zinelor și pentru care îi spusese moșneagul, cînd și-a dat sufletul, să nu i-o dea nici în ruptul capului, că pe urmă o pătesce, și i-o dete.

Cum o luă dînsa în mîină, veselie începu a-i se arăta pe față. Apoi începu a juca și a se tot sălta de la pămînt pînă s'a amesecat cu nourii.

Pe cînd se înălța așa, zicea lui Ionică :

— Ionică ! Ionică !... O păreche de papuc și un tulpau mi-ai făcut cit am trăit cu tine, nași-le 'napoi. Să-ți faci opinci de fier și cîrjă de oțel și să mă cauți 9 ani de vară și 9 de primavară. Leacul tău, va fi la sfînta Duminică. — Apoi se făcu nevăzută.

Neputîndu-și potoli dorul de a o mai vedea încă odată, Ionică își făcu opinci de fier, cîrjă de oțel, cum îi spusese ea, și porni s'o caute. Mergînd așa, ajunse la sfînta Lună. Aceasta cum îl văzu, îl zise : — Mă rog ! mă rog, ce cauți pe aici ? Pasere măiastră nu-și poartă osul pe aici ; dar tu, un pămîntean ?..

— Pacatele m'aû adus, măicuță, îi răspunse el. Iaca așa, așa... și începu a-i spune ce caută.

— Să te duci la sora mea, sfînta Marți, că poate ea îți va spune mai bine.

Ajungînd la sfînta Marți, aceasta cum l-a văzut a și început a-l întreba :

— Ce cauți pe aicea, unde pasere măiastră nu calcă, dar tu, un pămîntean ?

— Ce se caut, măicuță ! pacatele m'aû adus. Iaca așa, așa... și începu a-i spune ce caută.

— Să te duci la sora mea, sfînta Miercuri, că poate ea să-ți spună mai bine.

Ajungînd la sfînta Miercuri, aceasta după ce-l cercetă ce caută, îl trimese la sfînta Joi. Sfînta Joi îl trimese la sfînta Vineri. Sfin-

ȘEZĂTOAREA

ta Vineri, îl trimese la sfânta Simbăta. Sfânta Simbăta îl trimese la sfânta Duminică.

Cercetându-l sfânta Duminică și aflând ce caută, porunci ca toate păsările de pe fața pământului să se adune împrejurul ei. Toate venură într-o clipă; numai un ciocîrlan schiop veni tirziu de tot. — Cum îl văzu, îi zise :

— Măi, da acuma îmi vii ?...

— Apoi dă ! am cam întirziat ; căci vii de departe și sînt și schiop, îi răspunse ciocîrlanul.

— Vezi omul acesta ?... Să-l iei pe aripă și să-l duci la Ileana Cosînzeana, la curțile ei.

— Vai de mine și de mine, măicuță, da cum să-l duc dacă abea merg !...

— Cum vei putea și cum vei ști, așa să-l duci.

Îl luă ghetul ciocîrlan și porni cu dînsul spre curțile Ilenei Cosînzenei.

Mergînd ei, așa pe drum, Ionică văzu trei draci bătîndu-se în mijlocul lui.

— De ce vă bateți ?... îi întreabă !...

— Apoi nu putem împărți averea tatei !...

— Ce avere v'a rămas de la tatul vostru ?

— Ce avere să ne rămîie : o cîrjă, un potcap și o pereche de papuci.

— De ce-î bună cîrja ?...

— Ameninți un om cu dînsa, și se preface în stîncă de peatră.

— Da potcapul de ce-î bun ?...

— Dacă șezi cu dînsul în cap la masă, nu te vede nimeni.

— Ei !... da papucii de ce-s buni ?...

— Poți merge cu dîșii pe apă și în urmă bate vîntul supulbînd colbul.

— Stați, nu vă mai bateți, că vă împărțesc cîu averea.

— Mă rog dumitale, împarti-ne, dacă poți, strigară ei toți, într'un glas.

— Duceți-vă colo în dealul cela, și care va ajunge întăiu la mine, acela să ia cîrja. — Nicî n'ajunse dracii bine la jumătatea dealului și amenințîndu-i cu cîrja, îi prefăcu în stîncă de peatră, pe cîte-ai trei. Apoi luîndu-le cîrja, potcapul și papucii, își căutară de drum.

Mergînd așa, sute și răsute de miî de poște, străbătînd dealuri, munți acoperiți cu codri și ape mari, ajunse la palatul Ilenei.

Ileana Cosinzana, cît timp trăise cu Ionică, rămăsese îngreunată, așa că acuma avea un copil.

Ajungînd la palatul ei, dînsa îl primi ca pe un străin, necunoscîndu-l de oare-ce era cu potcapul în cap.

Punîndu-l la masă, ca să-l ospăteze, dînsul mîncînd își tot sălta potcapul din cap, pînă cînd se descoperi de tot. Copilul, privind lung la el, de o dată strigară la mîsa, care era în altă odaie;

— Mamă, mamă?.. Străinul acesta îi tata!..

— Ihai! Dragul mamei, îi răspunse dînsa. Tatul-tău, acuma o fi lut de oale și ulcioare. Să fie el acuma, ne-am pune și noi la masă cu dînsul și mîncînd împreună, am minca întreit și împătricat ca altă dată, de bucurie.

Apoi văzîndu-l cu capul gol, îl recunoscî; de bucurie că l-a văzut, scoasă un țipăt de resună palatul.

Cu ochii înolînd în lacrimi se scoală Ionică în picioare, și apucînd într'un braț pe copil și într'altul pe Ileana, zise:

— Eū sint tatul tău, băete, și soțul tău Ileano! Eū vă caut de 9 ani de vară și de 9 de primavară.

Stringîndu-se de mai multe ori în brațe, se pun cu toții pe mîncat, pe băut și pe petrecut mai multe zile de-avalma.

Intr'una din zile, Ileana Cosinzeana plecînd la biserică, la plecare dădu toate cheile lui Ionică, de pe la toate odaile și îi zise:

— Ionică, dragul meu, în toate odaile să umbli, numai în odaia cea din fundul palatului să nu umbli, că-i foc; dai peste poșnă.

După plecarea ei, Ionică, curios ca toți oamenii, merse în șir la acea odaie și o descuie. Cînd colo, întrînsa un smeū cercuit cu patru zeci de cercuri de fier. Cu acesta trăia Ileana Cosinzeana, de cînd se despărțise de Ionică.

Dînd Ionică să închidă ușa, smeul cu un glas rugător, îi zise:

— Ionică, nu închide ușa, ci dă-mi o boghiță de poamă din coarda cea de viță de lingă perete, că și eū ți-oîu prinde mult bine.

Fiîndu-i milă, i-a dat; însă în loc de una, i-a dat trei. Indată ce le mîncă smeul, și plesni trei cercuri din jurul seū. Apoi iar zise lui Ionică:

— Ionică, mai dă-mi vr'o cincî boghițe; că și eū, ți-oîu prinde mult bine.

Îi mai dădu, însă în loc de cincî îi dete un pumn sdravăn.

Mîncîndu-le toate, îi plesni toate cercurile din prejur. Eșînd afară, întinse mîna lui Ionică, și îi zise:

— Ionică, frați de cruce să fim de acuma înainte.

ȘEZĂTOAREA

Venind dinșa de la biserică și văzînd smeul slobod, își puse mîinele în cap, zicînd: „Ionică! Ionică! degeaba te ai ostenit și ai umblat, n'ai să ai bucurie de mine“.

Smeul luîndu-și pușca în spinare, porni la vînătoare. Rămîind Ionică singur cu Ileana, o întrebă :

— Ileano, ce putere are omul acesta ?...

— Ce putere să aibă !... mîinecă la o mîncare zece aloghiți (cămile), bea trei buți de apă și cînd svirle cu buzduganul de o mie de mi de stînjeni depărtare, trece prin poartă și din poartă sare pe masă. Cînd vine, bucatele trebuie să le găsească nici reci, nici calde.

Vorbînd ei așa, de odată busduganul smeului fu repezit în poartă, Ionică dînd cu mîna, îl isbi înapoi.

Venînd smeul acasă îi zise :

— Ionică, treaba care ai făcut-o, nu-mi place. Iertat să fii de mine pentru data asta, fiind-că și tu mi-ai făcut bine altă dată.

A doua zi ducîndu-se iar la vînat, repezi din nou cu buzduganul în poartă. Ionică i-l isbi iar îndărăt.

Venînd acasă infuriat îi zise :

— Ionică, de acuma nu te mai iert. Spune-mi cum vrei să ne luptăm : Luptă dreaptă, ori în săbiu să ne tăiem ?

— Ba luptă dreaptă, îi response Ionică.

Luîndu-l smeul în brațe și ridicîndu-l în sus, îl trînti în pămînt de îl viri pînă mai sus de genunchi. Luîndu-l și Ionică în brațe, îl ridică în sus și cînd îl trînti îl viri în pămînt pînă la genunchi. Smeul, infuriîndu-se, îl luă în brațe pentru a doua oară și cînd îl luă în brațe pentru a doua oară și cînd îl trînti, îl viri în pămînt pînă la git. Și scoțîndu-și palușul de la briu îi tăia capul. Apoi făcu un foc mare, îl puse pe el și prefăcîndu-l în cenușă, îl spulberă în vînt.

Ileana Cosinzeana, fără să o vadă smeul, se puse și strinse toată cenușă de pe unde o spulberase vîntul și rugîndu-se către Dumnezeu, îl invie. Inviîndu-l, îi zise :

— Ionică, să te duci la baba ră, s'o slujești trei zile și să-ți iei un cal de la ea, care ți-o plăcea ție. Vezi că, după ce vei mintui de slujit, baba are să cesele caii, are să-i ungă cu unt ca să fie frumoși ; dar tu, să nu iei nici unul din acei frumoși, ci să alegi pe cel mai neceselat, mai slab și mai uricios de cît toți.

Luînd în seamă sfaturile, porni spre „baba ră“.

Mergînd așa, se întîlni pe drum c'un vultur cu o aripă ruptă.

— Ionică, Ionică !... începu a-l striga vulturul. Leagă-mi aripa,

nu trece așa pe lângă mine că și eu, poate, ți-oîu face mult bine.

— Ce bine poate să-mi facă un vultur, își zise Ionică. Dar, ia să-i o leg că nu e lucru mare. Legîndu-i-o își cătă de drum. Mergînd mai înainte, se întilnește c'un lup șchiop. Acesta, cum îl vede, începe a-i zice :

— Ionică, Ionică, leagă-mi ist picior, că mult bine ți-oîu prinde și eă, vr'o dată.

— Ce bine să-mi facă mie un lup, își zise ; dar, am să i-l leg. Legîndu-l, își cătă de drum.

Mergînd mai înainte, întilnește un pește, care să sbătea pe uscat. Acesta, cum îl văzu, începu a-i zice :

— Ionică, Ionică, nu trece așa pe lângă mine, ci dă-mă în apă, că mult bine ți-oîu prinde și eă.

— Ce bine poate să-mi prindă mie un pește, își zise; dar, ia să-l daă, că nu e lucru mare. Dîndu-l în apă își cătă de drum.

În fine, cu ajutorul lui Dumnezeu, ajunse la „baba ră“.

Baba, cum îl văzu, îl întrebă :

— Ce cauți, băete ?

— Caut și eă stăpin, mătușă !...

— La mine este loc ; dar, vezi tu cum staă oamenii morți înșirați prin pari gardului din jurul ogrăzei ?... Sînt servitori, care nu-și aă făcut cum trebuie serviciul lor. Uite-te, mai este un par gol, acela e pentru tine, dacă nu vei servi cum trebuie.

— Bine ! Număi așa să fie. Alt fel, ți-am spus ce te așteaptă. Iată ce servicii îți daă. Să te duci în fie care zi să-mi paști eapa : însă, în fie-care seară să-mi o aduci cu minzu. Ne aducîndu-mi-o cu minz, îți taiă capul și te pun în par.

A doua zi, dîndu-i baba o bucățică de palancă, coaptă în spuză și plină de cenușă, îl porni cu eapa la păscut.

Mergînd așa pe drum, călare pe eapă, de o dată se trezește pe un moșunoiă, și eapa nicăirea.

— Vai de mine, și de mine, ce mă fac de acuma ? Mă și omoară baba ?... începu a-și zice. Plîngînd și căinîndu-se așa, iaca vulturul căruia îi legase aripa.

— Ce plîngi, Ionică ? îl întrebă vulturul.

-- Cum n-oîu plînge, dacă am prăpădit eapa babei !...

— Tacă, nu mai plînge. Eapa s'a amestecat cu vulturii. Voiă pune toți vulturii s'o bată cu aripele și îndată va veni la tine, cu un minz cu zece inimă. Cum o veni, să-i puă friul în cap și încălecînd pe dînsa, s'o duci acasă.

Facindu-se vulturul nevăzut, nu trecu mult și veni eapa cu minzul după ea.

Punându-î friul în cap și suindu-se călare pe ea o duse acasă.

Cînd văzu baba eapa, începu a o bate și a o muștra că de ce nu s'a ascuns bine.

— M'am ascuns. M'am amestecat cu vulturii, și acolo m'a găsit, îl răspundea eapa mereu.

A doua zi punându-î iar palancă în traistă, îl porni iar, cu eapa la pascut.

Mergînd așa călare pe dînsa, de odată se trezește pe pămîntul gol și eapa nicăiri.

Iar începu a plînge și a se văicăra, cînd iaca vine lupul, căruia îl legase piciorul.

— Da ce plîngi, Ionică? îl întrebă.

— Cum n'otî plînge dacă am pierdut eapa babei.

— Tacî, nu mai plînge. Eapa s'a amestecat cu lupii. Voi pune toți lupii s'o bată și va veni la tine cu un minz cu cînspre zece inimî.

Cu aceste vorbe dispăru lupul. Nu trecu mult și veni eapa.

Suindu-se Ionică călare pe dînsa, porni acasă.

Cînd îl văzu baba, își puse mîinile în cap. Nicî una uici două, la pe capă iar la bătaie; apoi c'un fus de leacă începu a o frige pe sub coadă.

— Nu mă mai bate, nu mă mai chinui! striga mereu eapa, că nu sînt vinovată.

M'am ascuns printre lupi și acolo m'a găsit.

A treia zi îl porni iar.

Mergînd așa, călare pe dînsa, de o dată se trezește pe o rădăcină și eapa nicăire. Începu iar a plînge și a se văicăra, cînd iaca peștele care îl găsisese pe uscat și pe care îl dăduse în apă.

— Da ce plîngi Ionică? îl întrebă.

— Cum n'oi plînge, dacă am pierdut eapa babei.

— Tacî, nu mai plînge. Eapa s'a amestecat cu peștii din balta. Voi pune toți peștii s'o bată și s'o gonească, și îndată va veni la tine c'un minz cu trei-zece de inimî. Știu că tu vrei să-ți iai un cal de la babă. Pe acest minz cu 30 de inimî să-l iai, să nu cauți că o să fie slab și uricios.

Cu aceste vorbe dispăru peștele. Nu trecu mult și veni eapa cu minzul după dînsa. Suindu-se călare pe ea, porni acasă. Cum îl văzu baba, remase ca de lemn. S'apucă iar de bătut eapa și a o muș-

fra. Eapa, îi spunea mereu că nu-i vinovată, de oare-ce s'a ascuns printre pești în fundul bălții, și acolo a găsit-o. Intrînd baba în grajdîu, se puse pe ceselat caii toată noaptea, îi munciră de a doua zi străluceau ca soarele, părul de pe ei; numai pe cel cu trei-zeci de inimî îl lăsase neceselat, plin de baligă și uricios.

Luminîndu-se de ziuă, chemă pe Ionică și îi zise :

— Ei !. bacte, dragul mătușei, m'ai servit trei zile foarte bine; am rămas prea mulțămită.

Uite, ca plată alege-ți un cal din toți, care ți-o plăcea.

— Răpciugosul și uriciosul acesta am să-l iaș, mătușă, zise Ionică, apucînd de căpăstru calul cel neceselat.

— Vai de mine și de mine !... D'apoi uriciunea asta vrei să o ei?... Alege-ți un cal frumos, bre?... că doar ai de unde.

— Nu iaș pe altul, mătușă, de cit pe acesta.

— Măi, cine ți-a spus să iaș pe acesta, mult bine ți-a voit; iar de ai făcut din capul tău, atunci bun cap ai. Și așa luînd calul cel slab și uricios, îl scoase afară din grajdîu. Calul, uitîndu-se mult la dînsul, îi zise :

— Stăpîne, stăpîne. dă-mi drumul o leacă să mă scutur.

Dîndu-i drumul, se scutură, și rămase curat și frumos de nu mai avea cum.

Apoi iar îi zise :

— Stăpîne, stăpîne, viră mîna în urechea dreaptă și scoate șcaua, biciul cel de foc și dășagii cu galbeni. Dighisează-mă bine, și sui-te călare pe mine. Dar, să-mi spuî cum să te duc, ca vîntul, ori ca gîndul ?

— Ba ca gîndul, îi zise Ionică.

Cînd auzi să-l ducă ca gîndul, de odată îl amestecară cu nourii și într'o clipă fu la podul de aramă. Acolo se întîlni cu smăul, care venea tot călare. Calul smeului era frate cu a lui Ionică, însă cu zece inimî mai puțin. Apropiîndu-se ei unul de altul, calul smeului începu a sforăi amarnic. Uitîndu-se smeul spre Ionică, i se păru că îl cunoaște și-i zise :

— Nu cumva ești tu Ionică făt frumos, cel care l-am omorît, l-am prefăcut în cenusă și l-am spulberat în vînt ?

— Ba da, eș, îi respunse Ionică. Am învîiat și acuma am venit să mă lupt iar cu tine.

— Ei !... Cum vrei să ne luptăm, în luptă dreaptă sau să ne lăem în săbii ?

— Ba nu, zise Ionică ; să te faci tu o pară roșie de foc și eu una verde, și să ne luptăm.

— Bine, și așa mă prind.

De odată se prefăcură în peri de foc. Cum se luptau ei, iată că venea un vultur. Cum îl văzu smeul, începu a-l striga :

— Vulture, vulture, moae-ți aripele în apă și vino de sînge această pară verde de foc, că-ți voi da să mîncîci hoitul unui om și a unui cal.

Cînd auzi calul lui Ionică așa, de o dată se repezi asupra smeului și asupra calului lui, și îi făcură bucașele pe amîndoi.

După aceasta, Ionică scoase palușul de la briu, despintecă smăul, îi scoase inima și luîndu-î inelul din deget, se întoarse la Ileana Cosinzeana.

Aceasta, cum îl văzu cu inima smeului și cu inelul din deget, îi zise :

— De acuma, al meu să fii Ionică și eu a ta.

I-am lăsat să trăiască în liniște și în pace, sub paza celui a tot puternicul, și cred că dacă n'or fi murit, și astăzi o fi trăind tot amîndoi.

Și suindu-mă pe o sea, v-o spuseli așa.

GR. COATU.

Note Bibliografice.

În volumul III din *Șezătoarea* s-a publicat o schiță de bibliografie a folklorului român, lucrare foarte necompletă, și fără nici o pretenție de *Bibliografie*. Era vorba de a se arăta, cît de pe scurt, ce s-a tipărit cu privire la folklor, pentru a putea aduce o înlesnire celor cari s-ar ocupa cu aceste chestiuni. — Dacă nu ar fi așa greu a avea știre despre cărțile tipărite, e însă aproape cu neputință a urmări tot materialul ce s-a publicat în diferite reviste și ziare, mai cu samă în Transilvania. Zilnic se publică un material cu desăvîrșire important, care pentru noi rămîne necunoscut. Pentru a putea înregistra acest material, facem apel la colaboratorii și cititorii noștri, să ne înștiințeze despre ori ce articol sau ori ce

culegere de literatură populară ar întimpina în cetirele lor, pe cari le vom înregistra sub această rubrică.

Din 1896, cînd am publicat prima încercare de acest fel, s-aû mai tipărit un număr de cărți, și s-aû mai descoperit altele tipărite mai înainte. D-l S. Teodorescu-Kirileanu a alcătuit lista următoare, pe care o publicăm cu toată plăcerea.

A. G.

Adam, I. — Pe lingă vatră, pilde și glume țărănești. București, 1900.

Adamescu, G. — Poesia populară romînă. Conferință. Galați, 1893.

Alexici, Dr. G. — Texte din literatură populară. Partea I. Poesia tradițională. Budapesta, 1899.

Baică, E. — Literatură populară sau palavre și anecdote, broș. I. București, 1882.

„ „ — Spinul și omul cu barba roșie. București, 1882.

Berdescu, A. — Melodii romine (9 caete a 100 arii), București.

Birsan, Andrei. — Cinci-zeci de colinde, adunate la școalele medii romine din Brașov. Brașov, 1890.

„ „ — Istoria a lui Pavel Catană. Brașov, 1890.

Barăția, N. — Anecdote populare, versificate (în grai arumănesc) Bibl. pop. No. 1. Bitolia, 1901.

Boca-Velchereanu, A. — Povestea Pașcului sau credința deșartă populară. Gherla, 1896.

Boca-Velchereanu, A. — Țiganul în raî, poveste în versuri. Gherla, 1899.

Boca-Velchereanu, A. — Țiganul la monastire, poveste în versuri. Gherla, 1899.

Bogdan, T. A. — Balade alese, culese din gura pop. din cîmpia Transilvaniei. (Bibliot. săteanului) 1901.

Bogdan, T. A. — Colinde culese pe cîmpia Ardealului. Bistrița, 1901.

Bota I. — Culegere de cele mai frumoase povești. Brașov, 1891.

Broșteanu, P. — Traista cu povești. Brașov, 1897.

Budnariu-Sălăuțeanu dascăl Iuliu. — Musa Someșană. Poesii populare din jurul Năsăudului adunate și aranjate. Partea I Balade, Gherla 1892.

Budnariu-Sălăuțeanu dascăl Iuliu. — Doine și cîntece populare, partea II. Arad, 1901.

Burada, T. T. Almanah musical. Iași, 1877.

- Burada, T. T.** — Călătorie la Rominii din Bitinia (Asia mică) Iași, 1893.
- " " — Cercetări despre Rominii din insula Veglia. Iași, 1895
- " " — O călătorie la muntele Athos. Iași, 1894
- " " — O călătorie în satele rominești din Istria. Iași, 1896
- " " — O călătorie în satele moldovenești din Gubernia Cherson. (Rusia) Iași, 1893.
- " " — O călătorie la Rominii din Moravia. Iași, 1893.
- " " — O călătorie la Rominii din Silesia Austriacă. Iași, 1896
- Cartea de desfăcut farmecele** — Brașov, fără an.
- Canvili C.** — Povața Romînului. Obiceiurile nunților aflate la țară. București, 1884.
- Candrea, Aureliu** — Porecle la Romini. București, 1896.
- " " — Influența țiganilor asupra literaturii populare romine. București, 1896.
- Catană Gh.** Balade populare, culese din gura poporului Bănățean. Brașov, 1895.
- Catană, Gh.** — Pacală și Tandală, poveste. Gherla, 1897.
- Calbaza, Toma.** — Doine și strigături de dragoste. Brașov, 1900.
- Cea mai frumoasă carte de basme și glume** — București, fără an.
- Chicos, Gh.** — Glume românești, snoave culese din gura poporului. București, 1897.
- " " — Culegere populară, snoave. București, 1897.
- Ciorleoa, Laurentiu.** — De cînd să muncește femeia porumbiței. Poveste, Gherla, 1895.
- " " — Două turturele de aur. Gherla, 1895.
- Cloanța N.** — Trifan Țiganul și Popa, poveste. (Biblioteca copiilor). Brașov, fără an.
- Coșbuc, Gh.** — Blăstăm de mamă, legendă populară din giurul Nasăudului (Bibliot. pop. a tribunei No 13) ed. IV Sibiū, 1899.
- " " — Pe pămîntul Turcului (Bibl. pop. a „Tribunei“ No. 17) ed. II. Sibiū, 1886.
- " " — Fata craiului din cetini (Bibl. pop. a „Tribunei“ No. 23) ed. II. Sibiū, 1890
- " " — Fulger, poveste în versuri, (Bibl. pop. a „Tribunei“ No. 33) Sibiū 1897.
- " " — Draga mamei, baladă (Bibl. pop. a „Tribunei“ No. —) Sibiū, 1897.
- Colecție de basme și povești populare**, București, 1896.

- Costin, I.** — Vorba ăluia. Snoave (Biblioteca Nouă). Craiova, 1896.
- Corcea, Avram** — Balade populare. Caransebeș, 1899.
- Corbea Haiducul**, baladă populară. Brașov, 1895.
- Crăciunescu, G.** — Copii de găsit, snoave, legende și povești. (Bibliot. Noastră No. 14) Caransebeș, 1898.
- Cristea Dr. Elie** — Proverbe, maxime, asemănări și idiotisme colectate din graiul Rom. din Transilvania și Ungaria. Sibiu, 1901.
- Dac, Samuel** — Povești populare grecești, traduse după Emil Legrand. Galați.
- Damé Fr.** — Incercare de terminologie poporană română. București, 1901.
- Dan, Dimitrie** — Comuna Straja (Bucovina) și locuitorii ei. Cernăuți, 1898.
- Danlu, T.** — Colinzi și cintece populare. Arad, 1890.
- Din țara uriașilor**, cea mai fămoasă carte de basme. Buc. fără an.
- Dogariu, Domețiu** — Pleșcuța, poveste (Bibl. copiilor) Brașov, fără an.
- » — Angheluș fecior de împărat, (Bibl. copiilor) Brașov, fără an.
- Dogariu Domețiu** — Moș Toma Bădiceanu vestitul caraghios al economilor de vite [Mocanilor] din Săcele. Cîte-va istorioare foarte haslii adunate din gura poporului săcelean. Gherla, 1898.
- Dogariu Domețiu** — Din viața unui haiduc: Vlad Hoțul de la Săcele. Gherla, 1898.
- » — Insurătoarea soarelui, mireasa și frații ei. Gherla. 1878.
- » — Fiul bucătăresei sașe (socăciții împăratului), Gherla 1898.
- » — Văcărelul (poveste). Gherla, 1898
- » — Diana din munții Siniei și fata de împărat cu minele tăete. Gherla, 1898.
- » — Spiridon și Nicolae, poveste. Gherla, 1899.
- » — Fiul oii, poveste. Gherla, 1900.
- » — Povestiri și anecdote populare, Gherla, 1900.
- Dobrescu, I. Dan.** — Origina selbatică a nunților țărănești. București, 1900.

(va urma)

Din lucrările membrilor de la Sezătoarea

- Adam, Ioan.** — Leaganul viselor (poemă dramatică în proză). București, 1900.
— Flori de cimp (nuvele). Buc., 1900.
— Pe lângă vatră, pilde și glume țărănești. Buc., 1900.
— Bătăcire (roman). Buc., 1901.
- Gheorgheasa P.** — Cîntece populare potrivnice beției. Focșani, 1902.
- Gorovei Artur.** — Cimiliturile Romînilor. Ediția Academiei Romîne. Buc., 1898.
— Credinți și superstiții [Extras din Sezătoarea].
— După Dragoste. Schițe și nuvele. Buc., 1901.
- Ionescu Serafim.** — Abecedar. Partea I. și II.
— Călauza învățătorului.
— Istoria Romîna, 3 părți. Follăceni, 1894.
— Povățuitorul învățătorului în predarea istoriei.
— Lucrul Manual. Conferința ținută la Ateneu.
— Lucrul Manual. Dare de seamă asupra cursului ținut în 1890 la Mălin.
— O dramă în Serbia (traducere).
— Dicționarul geografic al județului Suceava. Lucrare premiată de Societatea geografică Romîna.
- Radulescu-Codin.** — Din Muscel, cîntece populare. Vol. I. cu o prefață de G. Coșbuc. Buc. 1896.
— O seamă de cuvinte din Muscel.
- Teodorescu-Kirileanu, Gh.** — Proprietatea minelor. Iași, 1900.
— Cartea țărânului român (în colaborare cu C. Brudariu). Buc., 1901.
- Teodorescu-Kirileanu S.** — Povești cu cuprins moral. Brașov, 1899.
— Păcala, întâmplări din viața sa, scrise în grai popular. Brașov, 1899.
- Tuțescu, St. St.** — Din trecut. Legende, snoave și cîntece. Giurgiu. 1901.

La Tipografia și Librăria

M. SAIDMAN

FALTICENI

Se află de vânzare:

Caiete speciale divizia I-a de I. Nicolescu-Radu a 6 bani bucata.

Caiete de Dictando, Aritmetică, și Caligrafie a 2 lei 80 bani suta.

Topuri de hârtie de la 1 leu 80 b.in sus.

Asemenea execută orî-ce lucrări cu prețuri cit se pôte de eftine.
